

kultuur

Tartu linnaarhitekt Jiri Tintera: Tartu kesklinna on vaja tihendada

**TARTU LINNAARHITEKT JIRI TINTERA: TARTU KESKLINNA ON
VAJA TIHENDADA**

Jaga

Foto: Antti Häkli / ERR

ARHITEKTUUR

15.11.2024 15:56

Tartu linnaarhitekt Jiri Tintera leiab, et selleks, et Tartu kesklinn toimiks kesklinnana, on vaja seda tihendada.

Tšehhist pärit Tartu linnaarhitekt Jiri Tintera kolis Eestisse 2007. aastal. Enne seda kui temast sai möödunud sügisel Tartu linnaarhitekt, töötas ta kümme aastat Valga linnaarhitektina. Tintera peab ennast ruumiliseks

ombudsmaniks, kes seisab hea ja kvaliteetse avaliku ruumi eest.

Nii nagu ka teised linnad, on ka Tartu pidevas muutumises. Kultuurisaatele "OP" antud intervjuus tõdes Tintera, et nagu Tallinaski, on ka Tartus mure vanalinnaga, kust ettevõtted ära kaovad.

"See on üks nendest väljakutsetest, millega Tartu kindlasti tegelema peab. Kui minna õhtul pimedas läbi vanalinna ja vaadata, mis hooned seal on, siis pahatihti on näha, et tegelikult kasutatakse esimest korrust, kus on mõned teenused, kohvikud või restoranid, aga ülejäänud korrused on tihti pimedad. Fookus nihkub järjest rohkem äärelinna kaubamajadesse. Meil on juba niimoodi, et mõne teenuse saad ainult Lõunakeskusest," märkis ta.

2026. aastal peaks algama Tartu südalinna kultuurikeskuse Siuru ehitus. Linnaarhitekti sõnul on Siuru Tartu jaoks väga oluline hoone. "Siuru peaks olema koht, kuhu on Tartu elanikel asja. Siurust saab ideaalis hoone, mille üle saavad kohalikud uhkust tunda. Helsingi Oodi on see, mida me tahaksime saavutada. Kas see õnnestub, tulevik näitab," rääkis ta.

Tintera kirjeldas, et 2004. aastal, mil ta esimest korda Tartusse sattus, meenutas selle kesklinn tühermaad. "Tol hetkel oli püsti ainult Plasku. Kaubamaja, Kvartalit ega

Taskut ei olnud. Ma siiani mäletan, kuidas ma imestasin, et Eesti suuruselt teises linnas on kesklinnas tühjus. See tühjus ei olnud loomulik. See oli selle õnnetu teise maailmasõja tagajärg. Ma olen veendunud, et selleks, et Tartu kesklinn toimiks kesklinnana, on vaja seda tihendada."

Ike Volkov: kes või mis on üldse riigiarhitekt?

2021. aastal avati Riia ja Vaksali tänava ristmikul Vaksali kergliiklussild. Tintera sõnul on Vaksali silla näol tegemist märgilise objektiga, sest see on taristuobjekt, mis on suunatud jalakäijatele ja

ratturitele. "Suured taristuinvesteeringud on pahatihti suured liiklussõlmed, mis on autodele tehtud. See näitab, kuidas me võiksime läbimõtestada infrastruktuuri, mida me ehitame. Arhitekti pilgust on tihti puudu, aga siin õnnestus testimoodi teha," lausus ta.

Tugeva paduvihma ajal kipub aga Vaksali silla all uputama. "Me proovime selle niimoodi ära lahendada, et ehitame siia veel jämedama toru, mis viib vee Emajõkke," rääkis Tintera tulevikuplaanidest. Siiski tõdes ta, et tegemist on laiema probleemiga. "Me peame linna niimoodi muutma, et need toimiksid muutavas kliimas

hästi ka selleta, et me ehitame aina jämedamaid torusid. Linnaruumi tuleks tekitada kohti, kus korraks võib uputada ja ühel hetkel jookseb vesi ära," pakkus ta.

Üheks Tartu mureks on kasvav autoliiklus, märkis Tintera. "Meil on järjest laiemaid sõiduteid vaja, aga isegi laiematel sõiduteedel tekivad ummikud. Aga see ei ole kõik. Kui me linnas autoga liigume, on väga palju parkimiskohti vaja," tõi ta välja.

Eelmisel aastal tehti Tartus põhjalik parkimisuuring, mille käigus loetleti kokku kõik avalikud parkimiskohad, mis linnas on. "Kui liita kogu parkimisruum kokku, siis see ala on suurem kui terve vanalinn ja kesklinn kokku. Ehk me kasutame olulist osa väärtuslikust linnaruumist parkimiseks," märkis linnaarhitekt.

Pallase galeriis näeb Siuru arhitektuurivõistlusele esitatud töid

Samuti kaasnevad tema sõnul autostumisega ka teised probleemid. "Eriti Riia tänav on sisuliselt transiittänavaks muutunud, kus me ei kujuta ette, et oleks välisterrassiga kohvik, kus istuda. Kõige halvem on, et Riia tänaval

asub väga palju kortermaju. Suur osa neist on ehitatud pärast teist maailmasõda ja inimesed on nendes väga

pikalt elanud. Nende inimeste elutingimused olid 30 aastat tagasi paremad kui nüüd. Me oleme muutunud väga rikkaks ühiskonnaks ja see, et osa inimeste elutingimused on iga aastaga halvenenud, see ei mahu eduka linna pilti."

Hiinalinnana tuntud Jaamamõisa linnaosa on linna arendada, sest tühermaa, mis seal laiub, kuulub Tartu linnavalitsusele. "See annab meile võimaluse linnaosa teismoodi kavandada. Sellest uuest linnaosast võiks saada näidislinnaosa, kus me proovime need suured probleemid, mis on uute arendustega seotud, kuidagi teismoodi lahendada. Hea keskkond on selline, kus elab võimalikult palju erineva taustaga inimesi koos. Teine soovime, et uus linnaosa oleks kliimamuutusteks rohkem valmis," avas Tintera tulevikuplaane.

Juba Jaamamõisas olevaid nõukogudeaegseid paneelmaju maha ei plaanita võtta. "Igas kortermajas elab väga palju inimesi. Suur osa neist elab oma korteris. Sellist süsteemi, mis võimaldaks majad ära lammutada ja nende asemel midagi paremat ehitada, ei ole. Me saame need hooned nii korda teha, et need vastaksid parematele elutingimustele, mida me kortermajadest ootame. Lõpuks saavad ka väljast ilusamad olla," rääkis linnaarhitekt.

Kui Jaamamõis on alles arendamisel, siis Annelinn on täis

ehitatud. Seda, et Annelinnas geto saab, linnaarhitekt ei usu. "Pigem on probleem suhtumises – me näeme Annelinnas halvast perspektiivist, kuigi see tegelik elukvaliteet on seal mõnevõrra parem," leiab ta.

Toimetaja: Karmen Rebane

Allikas: "OP", saatejuht Owe Petersell

tartu

op

jiri tintera

linnaarhitekt